

ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΚΩΣΤΑ ΣΗΜΙΤΗ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ (20 - 21 /3/97)

I. Στρατηγικός στόχος της πολιτικής μας στα Βαλκάνια : Ο πρωταγωνιστικός ρόλος της Ελλάδας, όχι ως αυτόνομη πολιτική παρουσία επιβολής, αλλά ως χώρα που είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του ΝΑΤΟ, της ΔΕΕ, του Συμβουλίου της Ευρώπης και άλλων Διεθνών Οργανισμών, συμβάλλοντας έτσι στην προσέγγιση των βαλκανικών χωρών με την Ευρώπη.

Προς επίτευξη του ως άνω στόχου, απαιτούνται τρεις όροι, τους οποίους θα χαρακτηρίζαμε « εκ των ων, ουκ ανευ» (sine qua non) :

1. Διατήρηση του συνοριακού status-quo στα Βαλκάνια. Διαφορετικά, η ειρήνη και η σταθερότητα στην περιοχή των Βαλκανίων καταντούν λέξεις κενές περιεχομένου.

- Η ρευστότητα της εσωτερικής πολιτικής κατάστασης στην Αλβανία, παρά τη συμφωνία των εννέα σημείων της 9ης Μαρτίου μεταξύ των πολιτικών κομμάτων της γειτονικής χώρας, εξακολουθεί να δημιουργεί μείζον θέμα συνολικής ασφάλειας των βαλκανικών χωρών.
- Η Ελλάδα ως μόνος σταθεροποιητικός παράγων στην περιοχή ανέλαβε πολλαπλές πολιτικο-διπλωματικές πρωτοβουλίες (στο πλαίσιο της Ε.Ε.) με στόχο την ελαχιστοποίηση ή αδρανοποίηση της δυνατότητας άσκησης επιρροών που δημιουργούν ή εντείνουν συγκρουσιακές ροπές στα Βαλκάνια. Γι' αυτό και το ταξίδι- αστραπή, την Πέμπτη 19 Μαρτίου, του ΥΠΕΞ Θ. Πάγκαλου στα Σκόπια και στο Βελιγράδι είχε ως στόχο την αποτροπή δημιουργίας ευρύτερης κρίσης, λόγω ακριβώς της ύπαρξης σε κάθε μία από αυτές τις χώρες ισχυρής αλβανικής μειονότητας, γεγονός που συντηρεί τους φόβους ενδεχόμενων διασυνοριακών αντιπαραθέσεων. « Υπάρχει άμεσος κίνδυνος δημιουργίας ευρύτερης κρίσης», τόνισε χαρακτηριστικά ο Υπουργός των Εξωτερικών, προσθέτοντας πως «η όποια λύση πρέπει να είναι πολιτική και ειρηνική και να σέβεται τα σύνορα».
- « Ούτε η αλβανική μειονότητα στο Κοσσυφοπέδιο, ούτε η αλβανική μειονότητα στην Π.Γ.Δ.Μ. έχουν οποιοδήποτε συμφέρον να υπάρξει κρίση στα δικά τους κράτη. Πιστεύω ότι θα συνεργασθούν, ώστε να εξακολουθήσει να υφίσταται η ειρήνη σε αυτές τις δύο χώρες» δήλωσε πρόσφατα (17/3/9) και ο Πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης, απαντώντας σε σχετική ερώτηση ξένου δημοσιογράφου.
- Χαρακτηριστικό των προσπαθειών που καταβάλλει η χώρα μας για την εξάλειψη κάθε σημείου τριβής στην ευαίσθητη περιοχή των Βαλκανίων, απετέλεσε και η επίσκεψη Πάγκαλου στα Σκόπια και η συνάντησή του με τον Πρόεδρο Γκλιγκόροφ. Παρ' όλο που κύριο θέμα των συνομιλιών ήταν η κρίση στην Αλβανία, εν τούτοις εθίγη και το θέμα του ονόματος. Θέμα που εξακολουθεί να αποτελεί «αγκάθι» στις σχέσεις μεταξύ των δύο χωρών, μετά την Ενδιάμεση Συμφωνία της Νέας Υόρκης της 13ης Σεπτεμβρίου 1995. Οι διαπραγματεύσεις περί το όνομα συνεχίζονται υπό την αιγίδα του κ. Βάνς. Η διευθέτηση του θέματος αυτού ασφαλώς και θα προλειάνει το έδαφος για μια προσεχή επίσκεψη του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη στα Σκόπια. Ο κ. Πάγκαλος αναφερθείς στο θέμα του ονόματος μετά τη συνάντησή του με τον κ. Γκλιγκόροφ δήλωσε : « Υπήρξε από κοινού η διαπίστωση ότι πρέπει να καταβληθεί έντονη προσπάθεια με εξάντληση των εκατέρωθεν καλών προσπαθειών προς εξεύρεση μιας αμοιβαία αποδεκτής λύσης».

2. Η σχέση μας με την Τουρκία επιβάλλει κατά μείζονα λόγο την άσκηση μιας συνολικής πολιτικής ειρήνης, φιλίας και συνεργασίας με όλες τις χώρες των Βαλκανίων, **μακράν της λογικής των αξόνων.**

Για παράδειγμα, η Ελλάδα, επιχειρώντας ήδη μια συνολικότερη προσπάθεια άμβλυνσης των κρίσεων στην ευρύτερη περιοχή και εκμεταλλευόμενη το πλεονέκτημα των σχετικώς καλών σχέσεών της με την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας, ασκεί την επιρροή της προς τη φίλη γειτονική χώρα για :

- Την εκτόνωση της κατάστασης στο Κοσσυφοπέδιο, πράγμα που θα εξασφαλίσει πολιτική σταθερότητα στην ίδια την Ο.Δ.Γ. , αποτροπή αλλαγής συνόρων και επίσης σημαντική οικονομική βοήθεια από τη Δύση.
- Τη σταθεροποίηση της ειρηνευτικής διαδικασίας στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη δυνάμει της Συμφωνίας του Ντέιτον.
- Τον εκδημοκρατισμό των θεσμών στην Ο.Δ.Γ.
- Τη συνέχιση της διαδικασίας προσέγγισης Γιουγκοσλαβίας-Κροατίας, μετά τη συνάντηση της Βουλιαγμένης της 7ης Αυγούστου 1996, που απετέλεσε προσωπική πρωτοβουλία του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη.

3. Η υιοθέτηση μιας μηχανιστικής και οικονομίστικης αντίληψης ότι η ελληνική παρουσία στις βαλκανικές χώρες βασίζεται μόνον σε κάποιες επιχειρηματικές δραστηριότητες ή στη συμβολή της χώρας μας στην προώθηση κοινοτικών χρηματοδοτικών προγραμμάτων, που ως δια μαγείας θα οδηγήσουν στην οικονομική ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό των χωρών αυτών, αποδεικνύεται πέρα για πέρα εσφαλμένη. Δεν νοείται οικονομική ανάπτυξη, αν δεν εμπεδωθεί ένα ελάχιστο κλίμα εσωτερικής πολιτικής σταθερότητας, ένα ελάχιστο επίπεδο εκδημοκρατισμού και προσαρμογής των θεσμών στα σύγχρονα δεδομένα, μια ελάχιστη κοινωνική συναίνεση για τους μείζονες και μακροπρόθεσμους στόχους που θέλουν να επιδιώξουν οι γείτονές μας (χαρακτηριστικό παράδειγμα η Αλβανία).

II. Γι' αυτό και η συνολική πολιτική της Ελλάδας στα Βαλκάνια αρθρώνεται σε :

- ένα **πολιτικό σκέλος** που αφορά τη λήψη πολιτικών μέτρων συνεργασίας.
- ένα **σκέλος** που αφορά την ανάπτυξη **θεσμικών διασυνδέσεων** της Ελλάδας με τους γείτονες.
- ένα **οικονομικό σκέλος** που αφορά τη διαμόρφωση οικονομικών σχέσεων **lato sensu** με τους γείτονες (βλ. κατωτέρω).

III. Γι' αυτό και συνεργαζόμαστε σε όλη τη Βαλκανική για :

1. τον εκσυγχρονισμό των υπάρχοντων θεσμών και την καθιέρωση θεσμικού πλαισίου που εκφράζει τις αρχές του δυτικού νομικού πολιτισμού,
2. Κράτος Δικαίου και αποτελεσματικής διοίκησης, και
3. Κοινωνία των πολιτών,

που εγγυώνται :

- α. την εσωτερική πολιτική σταθερότητα,

β. τον εκδημοκρατισμό και την εμπάθυνση της Δημοκρατίας,

γ. την ανάπτυξη μιας συλλογικής παρέμβασης της κοινωνίας στο έργο της Πολιτείας.

Μόνον έτσι δημιουργείται πρόσφορο έδαφος για την **οικονομική ανάπτυξη** και την **πολύπλευρη συνεργασία** σε όλους τους τομείς.

Οικονομικό σκέλος: Η Ελλάδα, ως το μόνο κράτος-μέλος της Ε.Ε. που γειτνιάζει με τις άλλες βαλκανικές χώρες, προωθεί έναν συστηματικό διμερή διάλογο με τα βαλκανικά κράτη, με προοπτική τη δημιουργία ενός συνεκτικού **οικονομικού χώρου συνεργασίας** στα Βαλκάνια, που θα λειτουργεί σε στενή συνεργασία με την Ε.Ε. και θα περιλαμβάνει όλες τις βαλκανικές χώρες. Η Ελλάδα, με τον τρόπο αυτό, θα μπορούσε να επηρεάσει προς μια πλέον εμπλουτισμένη σχέση Ε.Ε.- Βαλκανικών Χωρών με ευδιάκριτη **ενταξιακή προοπτική**.

Ταυτόχρονα η Ελλάδα επιδιώκει την ανάπτυξη στενής συνεργασίας με χώρες που δραστηριοποιούνται απ' ευθείας στις βαλκανικές χώρες, όπως η Ιταλία στην Αλβανία και οι Η.Π.Α. σε Βουλγαρία, Αλβανία και Π.Γ.Δ.Μ..

Βασικές προτεραιότητες της ανάπτυξης των οικονομικών σχέσεων Ελλάδας-Βαλκανικών χωρών είναι :

- Οι Μεταφορικές υποδομές.
- Η Ενέργεια και το Περιβάλλον.
- Οι Επικοινωνίες.
- Οι ισόρροπες και παραγωγικές επενδύσεις.
- Η προσέλκυση ξένων στρατηγικών επενδύσεων.
- Η ανάπτυξη του Τουρισμού.

Τέλος, θα πρέπει να υπογραμμισθεί η **μεσογειακή διάσταση** της βαλκανικής μας πολιτικής. Για τις χώρες αυτές, η Ελλάδα δεν θα είναι μόνο μια δυνατότητα μέσω της οποίας θα συνδεθούν με την Ε.Ε., αλλά επίσης και η γέφυρα για την Μέση Ανατολή και τη Μεσόγειο.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Με την μετάβαση του Πρωθυπουργού Κώστα Σημίτη στο Βουκουρέστι εγκαινιάζεται ο κύκλος επισκέψεων του στις βαλκανικές πρωτεύουσες.

Το επίπεδο των σχέσεων Ελλάδας-Ρουμανίας είναι υψηλό.

1. Η επίσκεψη Σημίτη θα επαναβεβαιώσει :

- Το εξαιρετικό επίπεδο των διμερών σχέσεων.
- Το γεγονός ότι οι προνομιακές σχέσεις φιλίας και πολυδιάστατης συνεργασίας αποτελούν παράγοντα σταθερότητας, ειρήνης και ασφάλειας.
- Την μη αποδοχή από μέρους αμοιτέρων των χωρών της πολιτικής των τετελεσμένων γεγονότων και την υπογράμμιση της ανάγκης επίλυσης των διαφορών με βάση το Διεθνές Δίκαιο.

2. Ο Πρωθυπουργός θα υπογραμμίσει την αμέριστη υποστήριξη της Ελλάδας στις προσπάθειες της Ρουμανίας για ταχεία και πλήρη ενσωμάτωσή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. Ο Πρωθυπουργός θα χαιρετήσει τον ευρωατλαντικό προσανατολισμό της Ρουμανίας, ως βασικό στοιχείο σταθερότητας στην περιοχή.

4. Ο Πρωθυπουργός θα συμμερισθεί την επιδίωξη της Ρουμανίας να κατοχυρώσει την ασφάλειά της, εντασσόμενη στο NATO.

5. Ο Πρωθυπουργός θα σημειώσει τις εξαιρετικές προοπτικές που διανοίγονται για τη διεύρυνση των οικονομικών, εμπορικών, μορφωτικών και πολιτιστικών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών.

6. Ο Πρωθυπουργός θα επισημάνει ότι :

- Η Διάσκεψη των Υπουργών Εξωτερικών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης που θα πραγματοποιηθεί στις 9 και 10 Ιουνίου στη Θεσσαλονίκη θα αποτελέσει σημαντικό σταθμό στη σύσφιξη των σχέσεων των λαών της Βαλκανικής.

Η διαδικασία τριμερών συναντήσεων των Υπουργών Εξωτερικών Ελλάδας-Ρουμανίας-Βουλγαρίας (Ιωάννινα 26/8/95 και Βάρνα 16-17/3/96), που εντάσσεται σε καθαρά ευρωπαϊκά πλαίσια, αποτελεί έμπρακτη συμβολή στα θέματα ανάπτυξης των υποδομών της περιοχής (μεταφορές, επικοινωνίες, ενέργεια στο πλαίσιο των σχετικών προγραμμάτων της Ε.Ε.).